

Quick scan flora en fauna

Woutersdijk 2 te Valburg

Opdrachtgever: Fam. Jansen van Doorn

30 juni 2014

Projectnummer 06.14.03

Opdrachtgever: Fam. Jansen van Doorn
Naam product: Quick scan flora en fauna
Locatie: Woutersdijk 2 te Valburg

Opdrachtnemer: Laneco
Ons kenmerk: 06.14.03
Projectleider: ir. D van Pijkeren
Contact: DvPijkeren@Laneco.nl

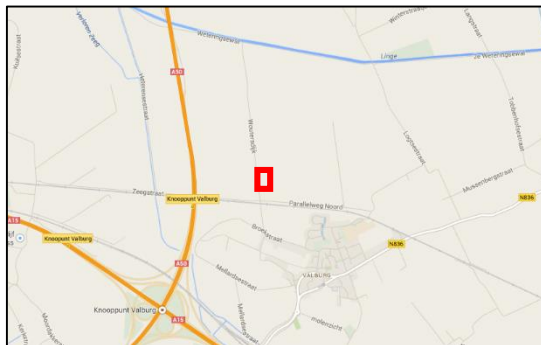
INHOUD

1	INLEIDING	1
1.1	AANLEIDING	1
1.2	GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN	1
2	WETTELIJK KADER	3
2.1	GEBIEDSBESCHERMING	3
2.2	SOORTENBESCHERMING	3
3	TOETSING	5
3.1	ONDERZOEKSMETHODIEK	5
3.2	GEBIEDSBESCHERMING	5
3.3	SOORTENBESCHERMING	6
4	CONCLUSIE	12
4.1	GEBIEDSBESCHERMING	12
4.2	SOORTENBESCHERMING	12
4.3	CONSEQUENTIES	13
4.4	AANBEVELINGEN	14
	BIJLAGE 1: LITERATUURLIJST	15

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Aan Woutersdijk te Valburg is een voormalig agrarisch bedrijf gelegen. De agrarische bedrijfsvoering is een aantal jaar geleden gestopt. Op dit perceel wordt de bouw van een nieuwe woning en de sloop van twee agrarische schuren, een garage en een stacaravan beoogd. Eén van de haalbaarheidsstudies die dient te worden uitgevoerd is een toetsing aan de natuurwet- en regelgeving.

Globale ligging plangebied (rood omkaderd; kaart en luchtfoto; Google Maps)

Voorliggend onderzoek is een quick scan waarin op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een eenmalige veldverkenning, uitspraken worden gedaan over de geschiktheid voor beschermde planten en diersoorten en de verwachte effecten op deze soorten. Dit resulteert in conclusies en aanbevelingen. Deze quick scan is uitgevoerd op basis van de momenteel geldende uitwerking en interpretatie van beleid en wetgeving.

1.2 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN

Het plangebied ligt aan een rustige landweg (de Woutersdijk) tussen Valburg en de Linge. Het plangebied is omringd door open landbouwpercelen; vooral vrij natte weides. Het plangebied heeft geen ecologische verbindingen naar natuurgebieden.

Indrukken van het plangebied (foto's Laneco).

Het plangebied bestaat uit een tweetal landbouwschuren, een mestsilos, een kleine garage en een stacaravan. Het woonhuis maakt geen onderdeel uit van het plan en blijft gehandhaafd. De schuur achter de woning is in twee delen verdeeld. Enerzijds is sprake van een kapschuur, en aan de andere zijde een roosterstal voor koeien. De andere grote schuur op het perceel betreft een met pannen gedekte oude grupstal met zolder. Deze schuur heeft een spouwmuur die is afgedekt met muurbalken. Verspreid op het terrein, om de schuren, is ruige, grassige vegetatie aanwezig. Tegen de schuur achter de woning is een grote braamstruweel (*Rubus spec*) aanwezig. Aan de noordzijde van het perceel staat een rij knotwilgen langs een ondiepe watergang, die tijdens het veldbezoek grotendeels droog stond. Ook staat er op het perceel een kleine pruimenboomgaard.

De beoogde plannen omvatten de sloop van alle schuren, het garage schuurtje en de stacaravan, en de bouw van een nieuwe woning.

2 WETTELIJK KADER

2.1 GEBIEDSBESCHERMING

2.1.1 *Natuurbeschermingswet 1998*

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen op basis van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn worden aangemerkt als speciale beschermingszones (SBZ's) in het kader van Natura2000. De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn in Nederland opgenomen in de nieuwe Natuurbeschermingswet 1998 die per 1 oktober 2005 van kracht is geworden. Hierin zijn de reeds bestaande natuurmonumenten al eerder opgenomen. Het is verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

2.1.2 *Ecologische hoofdstructuur*

Door de provincies kan een gebied worden aangewezen als Ecologische Hoofdstructuur. Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat andere activiteiten niet mogen leiden tot frustratie van de natuurdoelen. Anders dan bij gebieds- en soortenbescherming is de status als EHS niet verankerd in de natuurwetgeving, maar dient het belang in de planologische afweging een rol te spelen. Dit valt onder de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag. Iedereen die een plan heeft voor een project in of nabij de Ecologische Hoofdstructuur, is verplicht te onderzoeken of er sprake is van significante aantasting (Nee Tenzij-onderzoek).

Ingrepen zonder significante gevolgen zijn binnen de groene contour wel mogelijk. Ook ingrepen buiten de EHS, maar wel in de nabijheid van de EHS moeten worden onderzocht op externe werking op de EHS.

2.2 SOORTENBESCHERMING

2.2.1 *Wettelijk kader*

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Flora- en faunawet bepalend.

De Flora- en faunawet is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is als volgt in de Flora- en faunawet opgenomen:

- het is verboden beschermde plantensoorten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen (artikel 8);

- het is verboden beschermde diersoorten te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen (artikel 9), opzettelijk te verontrusten (artikel 10) en hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren (artikel 11).

2.2.2 **Procedurele gevolgen**

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen er drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- beschermingscategorie 1:
Een groot aantal beschermde soorten is in Nederland algemeen voorkomend. Denk daarbij aan soorten zoals konijn, veldmuis, egel, ree, bruine kikker en kleine watersalamander. Op basis van het Besluit vrijstelling beschermde diersoorten uit de Flora- en faunawet mogen ruimtelijke ingrepen worden uitgevoerd die tot effect hebben dat de verblijfplaatsen van deze soorten worden aangetast.
- beschermingscategorie 2:
Voor beschermde soorten die niet zo algemeen zijn en dus extra aandacht verdienen (bijvoorbeeld eekhoorn, steenmarter en wild zwijn), geldt de vrijstelling alleen als er een goedgekeurde gedragscode is. Organisaties die geen gedragscode hebben moeten, voor ingrepen die leiden tot verstoring of aantasting van deze soorten, een ontheffing aan te vragen.
- beschermingscategorie 3:
Voor ongeveer honderd zeldzame soorten (o.a. das, boommarter) geldt géén vrijstelling als het gaat om ruimtelijke ingrepen. Dan is meestal een ontheffing van het ministerie van EZ nodig, met uitgebreide toetsing.

Als een ruimtelijke ingreep rechtstreeks kan leiden tot verstoring of vernietiging van bepaalde beschermde soorten of hun leefgebied, kan het project in strijd zijn met de Flora- en faunawet. Afhankelijk van de ingreep en de soort kan dan een ontheffing noodzakelijk zijn. Ontheffingen worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingreep vanwege dwingende redenen van groot openbaar belang dient plaats te vinden en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Vaak worden hierbij mitigerende en compenserende maatregelen gevraagd.

Uit uitspraken van de Raad van State blijkt dat volgens Europese richtlijnen (Vogel- en Habitatrichtlijn) het verlenen van een ontheffing voor vogels en soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn niet altijd mogelijk is. De nieuwe beleidslijn van het ministerie van EZ is er daarom op gericht om voor deze soorten door mitigatie en compensatie, negatieve effecten te voorkomen.

Artikel 2 van de Flora- en faunawet is een zorgplichtbepaling. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving.

3 TOETSING

3.1 ONDERZOEKSMETHODIEK

Via Natuurloket (www.natuurloket.nl) kan een indicatie worden verkregen van de beschikbaarheid van soortengegevens. De gegevens geven echter alleen een indicatie. Daarom is besloten geen aanvullende gegevens op te vragen maar het onderzoek vooral te baseren op de biotoopinschatting door een eco-loog.

Bij het opstellen van de quick scan flora en fauna is verder gebruik gemaakt van bestaande atlasgegevens uit de Atlas van Nederlandse zoogdieren (1992), de Zoogdiervereniging, gegevens van Ravon (2012) en andere beschikbare bronnen voor verspreidingsgegevens. De meeste gegevens zijn globale verspreidingsgegevens. Bijlage 1 vermeldt de geraadpleegde bronnen.

Op 14 juni 2014 heeft de ecooloog D. van Pijkeren van Laneco het plangebied en de directe omgeving verkend. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de biotopen ter plaatse en de geschiktheid voor de verschillende soortengroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie; het eenmalige veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname.

3.2 GEBIEDSBESCHERMING

3.2.1 *Natuurbeschermingswet 1998*

Het plangebied te Valburg ligt op ongeveer 4 kilometer afstand van het Natura2000 gebied Rijktakken en 5,5 kilometer afstand van het Natura2000 gebied de Veluwe.

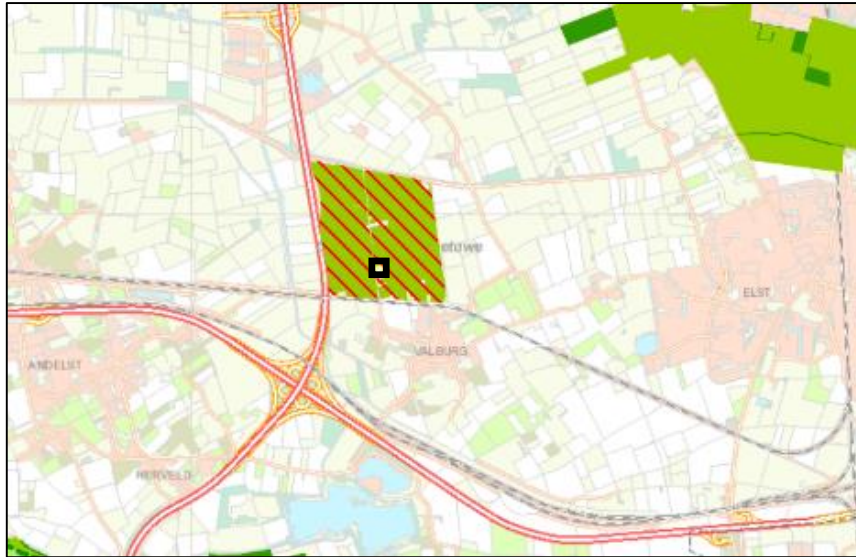
De agrarische bedrijfsvoering zal permanent uit gebruik worden genomen door de beoogde werkzaamheden. Hierdoor neemt de ammoniak- en stikstofuitstoot permanent af. Dit levert in de nieuwe situatie een positief effect op het Natura2000 gebied. De bouw en het gebruik van een extra woning op het perceel zal geen effect hebben op de Natura2000 gebieden in de omgeving. De beoogde werkzaamheden in het plangebied zullen slechts lokaal effect hebben. Effecten van de werkzaamheden op de Natura2000 gebieden kunnen gezien de afstand worden uitgesloten.

3.2.2 *Ecologische Hoofdstructuur*

Het plangebied ligt niet in of nabij de EHS, maar ligt wel in en heeft een directe verbinding met het weidevogelgebied van de provincie Gelderland die binnenkort als onderdeel van het Gelders Natuurnetwerk zal worden aange-wezen. De Gelderse weidevogelgebieden behoren tot de Groene Ontwikkelingszone. In de weidevogelgebieden wil de Provincie Gelderland bevorderen dat leefgebied voor weidevogels in stand blijft en stuurt in deze gebieden op het behoud van de openheid en de rust.

Gezien de ligging en de omvorming van agrarisch bedrijfsperceel tot woonperceel kunnen effecten op de EHS als gevolg van de ingreep worden uitgesloten.

Ook effecten op het (toekomstige) weidevogelgebied worden niet verwacht. Het aandeel bebouwd oppervlak op het erf wordt kleiner, en daarmee neemt de verstoringafstand in het weidevogelgebied af, wat leidt tot een geringe toename van geschikt weidevogelgebied als gevolg van de ingreep. Er zijn met de sloop van de bebouwing minder uitkijkpunten voor roofvogels aanwezig, waardoor weidevogels enkele meters dichterbij de Woutersdijk kunnen broeden dan nu het geval is.

Ligging plangebied (zwart) in het weidevogelgebied (rood-groen gearceerd) (bron: Provincie Gelderland, 2014).

3.3 SOORTENBESCHERMING

In het kader van de Flora- en faunawet moet worden getoetst of er ter plaatse van de ruimtelijke ingrepen sprake is/kan zijn van negatieve effecten op beschermde planten en dieren. De beoogde ontwikkeling kan (indirecte) aantasting of verstoring van verblijfplaatsen en leefgebied tot gevolg hebben.

3.3.1 **Vaatplanten**

Grote delen van het plangebied zijn verhard en bebouwd. Op een aantal plekken is ruimte voor ruigte vegetaties met grote brandnetel (*Urtica dioica*), akkerdistel (*Cirsium arvense*), braam (*Rubus fruticosus*), raapzaad (*Brassica rapa oleifera*) en dagkoekoeksbloem (*Silene dioica*) aanwezig. Ook is op het perceel een aantal grassige ruigtes aanwezig met naast grassen ook soorten als ridderzuring (*Rumex obtusifolius*) en braam (*Rubus fruticosus*).

De tijdens het veldonderzoek aangetroffen planten geven een beeld van een voedselrijk en door mensen beïnvloed biotoop. Strikt beschermde plantensoorten zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen en kunnen hier worden uitgesloten.

3.3.2 **Grondgebonden zoogdieren**

In het plangebied is dekking aanwezig in de vorm van (grassige) ruigtes en schuren waardoor algemeen voorkomende beschermde soorten voor kunnen komen in het plangebied. Het gaat dan om soorten als egel (*Erinaceus europaeus*), mol (*Talpa europea*), konijn (*Oryctolagus cuniculus*) haas (*Lepus europaeus*), en verschillende algemeen voorkomende soorten kleine marterachtigen, muizen en spitsmuizen (Broekhuizen, 1992). Verblijfplaatsen van algemeen voorkomende beschermde soorten mogen bij ruimtelijke ingrepen op basis van een algemene vrijstelling worden aangetast.

Volgens verspreidingsgegevens (Broekhuizen, 1992 en Zoogdierverseniging.nl) kunnen verder de strikt beschermde soorten als bever (*Castor fiber*) waterspitsmuis (*Neomys fodiens*) boommarter (*Martes martes*) en steenmarter (*Martes fiona*) in de omgeving voorkomen.

Gezien de afwezigheid van watergangen met flauwe oevers en onderwaterbegroeiing kan de aanwezigheid van waterspitsmuis worden uitgesloten. De waarneming van de bever is waarschijnlijk gerelateerd aan nabijgelegen rivieren. In het open plangebied zonder veel bomen en grotere watergangen kan deze soort worden uitgesloten.

De boommarter is een soort van een bosrijke omgeving. Deze kan in een open gebied met polders worden uitgesloten.

Tijdens het veldonderzoek zijn geen sporen gevonden die wijzen op het gebruik van het plangebied door steenmarters. Hoewel steenmarters in het gebied kunnen foerageren, is het plangebied gezien de foerageer alternatieven in de omgeving niet van essentieel belang. Effecten op deze soort kunnen daarom worden uitgesloten.

Er worden geen effecten op strikt beschermde grondgebonden zoogdiersoorten verwacht.

3.3.3 **Vleermuizen**

Vleermuizen zijn globaal op te delen in gebouwbewonende soorten en boombewonende soorten. Er zijn echter ook soorten die van beide elementen gebruik maken.

Ook is er onderscheid te maken in zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Sommige soorten verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen enzovoorts) of bomen (in holten, achter de bast). Een groot aantal soorten, ook soorten die 's zomers in boomholten verblijven, overwintert echter weer in bunkers, grotten en kelders.

Alle vleermuizen zijn strikt (tabel 3) beschermd door de Flora- en faunawet. Volgens verspreidingsgegevens (Zoogdieratlas.nl) komen in de omgeving van het plangebied verschillende soorten vleermuizen voor zoals gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*), gewone grootvleermuis (*Plecotus auritus*), franjestaart (*Myotis nattereri*), watervleermuis (*Myotis daubentonii*) en baardvleermuis (*Myotis mystacinus*).

Van deze soorten zijn de ruige dwergvleermuis en de watervleermuis boom-bewonende soorten. De gewone grootoorvleermuis, baardvleermuis en de franjestaart verblijven in zowel gebouwen als bomen. De overige soorten zijn gebouwbewonend.

Foerageergebied en vliegroute

Het plangebied ligt in een intensieve agrarische omgeving zonder forse groene lijnelementen. Alleen langs de doorgaande weg zijn bomen aanwezig. Gezien deze omgeving is plangebied zelf niet bijzonder als foerageergebied binnen het leefgebied van vleermuizen. Ook zijn er maar beperkt opgaande elementen die het plangebied verbinden andere gebieden (bomen langs de Woutersdijk). Hierdoor maakt het plangebied geen deel uit van een vliegroute. Effecten op foerageergebied en vliegroutes van vleermuizen zijn uit te sluiten.

Verblijfplaatsen

In geen van de (knot)bomen in het plangebied zijn holtes gevonden die geschikt kunnen zijn voor bewoning door vleermuizen. Effecten op verblijfplaatsen van boombewonende soorten zijn daarom uit te sluiten.

De zolder van de oude stal met dakpannen heeft geen dakbeschot, en is uitgebreid onderzocht op sporen van vleermuizen. Er zijn geen sporen aangetroffen. De spouwmuren van deze schuur zijn afgedekt met muurbalken, en niet middels andere openingen toegankelijk. De aanbouw is gedekt met abc golfplaten, en is gebouwd met een steens muur. De daken zijn niet geïsoleerd. Aan de achterzijde van de aanbouw is een strook met enkele meters houten betimmering aanwezig, die geheel is bedekt met spinrag. Hier worden geen vleermuizen verwacht.

De muren van de schuur grenzend aan het woonhuis heeft een enkelwands steens muur, het dak is afgewerkt met abc golf platen zonder isolatie. De aanwezige houten gevelbetimmering is enkelwandig. Er worden daarom geen verblijfplaatsen van vleermuizen in deze schuur verwacht.

De kleine garage, de stacaravan en de mestloze zijn vanwege het ontbreken van toegangen of geschikte ruimtes voor verblijfplaatsen ongeschikt voor vleermuizen. Alleen de woning is voor vleermuizen geschikt, maar deze blijft gehandhaafd. vleermuizen. Effecten op verblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten zijn daarom uit te sluiten.

3.3.4 Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn soorten als holenduif (*Columba oenas*), boerenzwaluw (*Hirundo rustica*), gierzwaluw (*Apus apus*), spreeuw (*Sturnus vulgaris*) en huismus (*Passer domesticus*) gehoord en gezien. Alle vogelsoorten zijn beschermd. Het betreft dan met name de actieve broedplaatsen en vaste verblijfplaatsen van deze soorten. Voor de meeste vogels loopt dit broedseizoen van half maart tot half juli.

Daarnaast is van een aantal vogelsoorten de nesten en nestlocaties (verblijfplaatsen en leefgebied) het gehele jaar door beschermd (LNV, 2009).

Deze jaarrond beschermde vogelsoorten zijn onderverdeeld in vier categorieën:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil (*Athene noctua*)).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden (voorbeeld: huismus).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, (kerkuil (*Tyto alba*) en slechtvalk (*Falco peregrinus*)).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: buizerd (*Buteo buteo*)).

De vogels uit deze categorieën zijn meestal zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

Ook is er een lijst vogels aangewezen waarvan alleen bij effecten op populatieniveau maatregelen nodig zijn; de zogenaamde categorie 5.

Aan de schuur grenzend aan het woonhuis hangt een nestkast met daarin een nest van huismussen. In deze schuur, die permanent toegankelijk is voor mussen, zijn tussen de balken enkele nesten van de huismus aangetroffen. Ook de schuur met oranje dakpannen is geschikt voor huismussen, hier zijn ook enkele paren huismussen aangetroffen. In het totaal zijn tijdens het veldonderzoek in het broedseizoen 10-15 nesten van huismus geconstateerd. De overige te verwijderen bebouwing is ongeschikt voor huismussen gezien er geen pannendaken en overhoekjes aanwezig zijn waar huismussen kunnen broeden. Als gevolg van de beoogde werkzaamheden worden nesten van huismussen aangetast. Nader onderzoek en een ontheffing van de Flora- en faunawet zijn nodig voor aantasten van de verblijfplaatsen van deze jaarrond beschermde vogelsoort.

Ook nesten van de gebouwbewonende gierzwaluw is jaarrond beschermd in de Flora- en faunawet. Deze soort broedt in de woning die blijft staan. De schuur met dakpannen, zonder dakbeschot, is niet geschikt voor de gierzwaluw. Vanaf de zolder kan rechtstreeks op de muurbalken worden gekeken. De gierzwaluw broedt in een besloten ruimte. De overige schuren die zijn gedekt met golfplaten zijn niet geschikt voor deze soort.

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied geen nesten of sporen gevonden die wijzen op gebruik van het plangebied door overige jaarrond beschermde vogelsoorten zoals roofvogels en uilen. Van kerkuil zijn wel oude sporen gevonden in het plangebied, maar recent is het dier hier niet meer geweest.

3.3.5 **Amfibieën**

Amfibieën hebben twee typen biotopen in hun leefgebied, een waterbiotoop voor de voortplanting en een landbiotoop. Het waterbiotoop bestaat over het algemeen uit een ondiepe watergang of poel met natuurlijke begroeiing. Het landbiotoop bestaat uit begroeiing en ruigte met enige dekking. Strikt beschermde soorten stellen ook strikte eisen aan hun leefomgeving.

In de omgeving van het plangebied komen volgens verspreidingsgegevens (Ravon, 2012) verschillende soorten strikt beschermde amfibieën voor als de alpenwatersalamander (*Mesotriton alpestris*), kamsalamander (*Triturus cristatus*), rugstreeppad (*Bufo calamita*), heikikker (*Rana arvalis*) en poelkikker (*Rana lessonae*). Van deze soorten is de alpenwatersalamander beschermd onder tabel 2 van de Flora- en faunawet. De andere amfibieën zijn strikt beschermd onder tabel 3 van de Flora- en Faunawet. De heikikker, kamsalamander en poelkikker genieten nog extra bescherming als soort van bijlage IV uit de Habitatrichtlijn.

Strikt beschermde soorten hoge eisen aan de omgeving. Nabij het plangebied zijn geen poelen aanwezig. De ondiepe watergang aan de noordzijde van het perceel wordt sterk beschaduwd door knotwilgen en is vrij voedselrijk. Strikt beschermde soorten worden hier niet verwacht. Algemeen voorkomende licht beschermde soorten als gewone pad (*Bufo bufo*), kleine watersalamander (*Lissotriton vulgaris*), bastaardkikker (*Rana esculenta*) en bruine kikker (*Rana temporaria*) kunnen hier echter wel voorkomen. Verblijfplaatsen van deze algemeen beschermde soorten mogen op basis van een algemene vrijstelling worden aangetast. Effecten van de beoogde ingreep op strikt beschermde soorten uit deze soortgroep kunnen worden uitgesloten.

3.3.6 **Reptielen**

In de omgeving van het plangebied komt volgens verspreidingsgegevens (Ravon, 2012) alleen de ringslang (*Natrix natrix*) voor. Deze soort is strikt beschermd onder tabel 3 van de Flora- en Faunawet.

Reptielen stellen strikte eisen aan hun omgeving, zoals grotere eenheden schrale en structuurrijke vegetaties. De ringslang leeft daarnaast ook langs natuurlijke watergangen met goed ontwikkelde oevers. Het plangebied is een voormalig agrarisch bedrijf temidden een intensief landbouwgebied. Deze strikt beschermde reptielsoort wordt in het plangebied niet verwacht.

3.3.7 **Vissen**

De watergang aan de noordzijde van het plangebied bevat niet jaarrond water, en is daarmee ongeschikt voor vissen. Er zijn daarom geen effecten op beschermde vissoorten te verwachten.

3.3.8 ***Insecten (vlinders, libellen, sprinkhanen) en overige soortengroepen***

Slechts een beperkt aantal van de zeer soortenrijke groep van de insecten is beschermd. De habitateisen van beschermde soorten binnen deze groep zijn vaak zeer locatiespecifiek en gebonden aan zeer bijzondere biotopen en/of specifieke waardplanten. Dergelijke biotopen zijn op het door mensen beïnvloede agrarisch bedrijfsperceel niet aanwezig.

Ook andere strikt beschermde soorten mollusken en tweekleppigen kunnen worden uitgesloten in het plangebied.

4 CONCLUSIE

Aan Woutersdijk 2 te Valburg is een voormalig agrarisch bedrijfsperceel gelegen. Op dit perceel is de sloop van twee landbouwschuren, een garage, een mestsilo en een stacaravan, en de bouw van een nieuwe woning beoogd. De bestaande voormalige bedrijfswoning blijft gehandhaafd. Eén van de haalbaarheidsstudies die dient te worden uitgevoerd is toetsing aan de natuurwet- en regelgeving.

4.1 GEBIEDSBESCHERMING

4.1.1 *Natuurbeschermingswet 1998*

Het plangebied ligt op ongeveer vier kilometer afstand van het dichtstbijzijnde een Natura2000 gebied; Rijntakken. Aangezien alleen lokaal effecten op flora en fauna als gevolg van de ingreep en de nieuwe inrichting te verwachten zijn, worden negatieve effecten op die gebieden als gevolg van de werkzaamheden uitgesloten. Door het definitief omvormen van een agrarisch bedrijfsperceel naar een woonperceel wordt bovendien een permanente afname in ammoniak- en stikstofuitstoot verwacht, wat een positief effect heeft op Natura2000 gebieden in de omgeving.

4.1.2 *Ecologische hoofdstructuur*

Het plangebied ligt buiten de grenzen van de EHS van Gelderland, maar binnen een weidevogelgebied onder het nog vast te stellen Gelders Natuurnetwerk. Omdat het aandeel bebouwing en verharding verminderd, en de nieuwe woning dichterbij de Woutersdijk komt te staan dan de achter grens van de schuren, is er een licht positief effect op het weidevogelgebied te verwachten.

4.2 SOORTENBESCHERMING

In het kader van de Flora- en faunawet dient te worden nagegaan of vaste rust- en verblijfplaatsen of belangrijke onderdelen van leefgebied van soorten door de ingreep worden aangetast.

De meeste mogelijk voorkomende beschermde soorten als kleine watersalamander, bastaard kikker, bruine kikker, gewone pad, egel, mol, konijn, haas, kleine marterachtigen, muizen en spitsmuizen vallen onder het lichte beschermingsregime van de Flora- en faunawet. Hiervoor geldt dat aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen op basis van een algemene en landelijk geldende vrijstelling mogelijk is, zonder dat er sprake is van procedurele consequenties.

De strikt beschermde soort steenmarter kan foerageren in en om het plangebied. Er zijn geen verblijfplaatsen aangetroffen. Het plangebied zal geen essentieel onderdeel van het leefgebied van deze soort zijn.

In het plangebied kunnen ook vogels broeden; aantasting van in gebruik zijnde nesten dient te worden voorkomen. In twee schuren zijn nesten van huismussen aangetroffen; in het totaal 10-15 nesten zijn tijdens het veldonderzoek in het broedseizoen geconstateerd. Deze nesten worden aangetast tijdens de beoogde ingreep.

Ook andere vogels als winterkoninkje en boerenwaluw broeden in het plangebied in de schuren.

De kerkuil heeft gezien aanwezige sporen in het verleden wel eens in het plangebied geroest, maar er zijn geen recente sporen aangetroffen, waardoor geen sprake is van een vaste rust- en verblijfplaats.

Er worden in het plangebied geen verblijfplaatsen van vleermuizen verwacht; er zijn geen holtes in de aanwezige bomen aanwezig, geen openingen tot spouwmuren en weinig geschikte daken en er is veel spinnen rag aanwezig. Het enige geschikte dakvlak op de zolder boven de oude grupstal, is onderzocht. Er zijn geen sporen van vleermuizen aangetroffen. Tevens is het plangebied geen onderdeel van een belangrijke vliegroute gezien de grote afstand tussen de bomen in en nabij het plangebied. Effecten op vleermuizen worden daarom niet verwacht.

4.3 CONSEQUENTIES

Natuurbeschermingswet 1998

Er zijn geen procedurele gevolgen te verwachten in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998.

EHS

Er geen effecten op de EHS en een licht positief effect op weidevogelgebied te verwachten als gevolg van de plannen.

Flora- en faunawet

Procedurele gevolgen

Bij de sloop van de schuren worden 10-15 nesten van de jaarrond beschermde huismus aangetast. Er dient daarom een ontheffing van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd voor deze ingreep onder artikel 75C van deze wet voor de huismus (Tabel 3 Flora- en faunawet en Vogelrichtlijn).

Bij de ontheffingsaanvraag zullen maatregelen worden gevraagd om effecten op deze soort te voorkomen/beperken. Het gaat dan om:

- Slopen buiten het broedseizoen;
- Het ophangen van nestkasten als alternatief tijdens de bouw;
- Het in de nieuwe bebouwing verwerken van nestgelegenheden voor huismussen (minimaal 2 x het aantal aangetroffen nesten), door het plaatsen van vogelvides (www.vogelvide.nl) of het twee dakpannen hoger plaatsen van het vogelschroot, en het zodanig opbouwen van de dak/gootverhouding dat het dak toegankelijk is voor de huismus.
- Het plaatsen van hagen (minimaal 1 meter breed en 2 meter hoog) of struwelen nabij de nestplaatsen.

Algemene voorwaarden

Er zijn twee voorwaarden uit de Flora- en faunawet altijd van toepassing:

- De start van werkzaamheden (kappen, rooien, slopen en grondbewerking) dient buiten het broedseizoen van vogels (globaal half maart tot half juli; in verband met de aanwezigheid van boerenzwaluw kan deze doorlopen tot september in geval van een broedgeval van deze soort) plaats te vinden om verstoring van broedvogels en het broedsucces te voorkomen. Alleen op basis van gericht onderzoek (naar broedende vogels), mag van deze voorwaarde worden afgeweken.
- Op basis van de zorgplicht volgens artikel 2 van de Flora- en faunawet dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Verstoring moet worden beperkt en dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood. Dit kan door:
 - het slopen en kappen starten buiten het voortplantingsseizoen (april - augustus) en het winter(slaap)seizoen (november - februari);
 - het beperken van verlichting tijdens de avonduren ten behoeve van vleermuizen en andere nachtdieren.

4.4 AANBEVELINGEN

Verder zijn er vanuit een ecologisch oogpunt aanbevelingen te doen ten aanzien van de inrichting:

- Als vrijblijvend advies wordt aanbevolen om de nieuwbouw geschikt te maken voor vleermuizen door het aanbrengen van 2,5-3 cm brede open stootvoegen op minimaal 2,5 meter hoogte in bij voorkeur de zuidelijke spouwmuur (niet boven ramen en deuren) of een houten wand;
- Ook kan worden gedacht aan de nieuwe bewoning geschikt maken voor bewoning van gierzwaluw door het aanbrengen van neststenen in de muur (minimaal 3 meter hoog) en/of het 4-5 centimeter laten oversteken van de nokpannen op de hoeken.
- Verder wordt geadviseerd om een natuurlijke oever langs de watergang aan de noordzijde te realiseren en gevarieerde natuurlijke vegetatie te laten groeien. Hier kunnen diverse vogels, kleine zoogdieren en amfibieën gebruik van maken.
- Door het plaatsen van een steenuilenkast op deze locatie kan gezien de ruigte en de nabijgelegen erven een geschikt nieuw territorium worden gevormd.

BIJLAGE 1: LITERATUURLIJST

Broekhuizen, S e.a., 1992, Atlas van de Nederlandse zoogdieren, uitgeverij KNNV, Utrecht.

Limpens, H., K. Mosterd en W. Bongers, 1997; Atlas van de Nederlandse vleermuizen; Onderzoek naar verspreiding en ecologie; KNNV Uitgeverij.

Ministerie van LNV, Dienst Regelingen, 2009; Aangepaste lijst jaar rond beschermde vogelnesten, Ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep.

Provincie Gelderland, Omgevingsvisie Gelderland, vastgesteld door GS dd. 14 mei 2013 en ter visie gelegd van 21 mei t/m 2 juli 2013.

SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998, 2000, Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Websites:

www.natuurloket.nl

www.ravon.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.eis-nederland.nl

www.vlindernet.nl

www.libellennet.nl

www.vleermuis.net

www.vogelbescherming.nl

www.minez.nl

www.synbiosys.alterra.nl